Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 40 | JERSEY CITY and NEW YORK, | THURSDAY, FEBRUARY 29, 1996 | CENTS 75 ЦЕНТІВ | ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК | ЧЕТВЕР, 29-го ЛЮТОГО 1996 р. | Ч. 40. РІК CIII

УРЯД УКРАЇНИ ПРИЙМАЄ ПОДЯКИ

Київ (Р. Р.). — На адресу Президента України Леоніда Кучми надійшли листи подяки від президента Грузії Едуарда Шеверднадзе та від уряду Росії.

У листі Е. Шеварднадзе дякує Л. Кучмі і українському народові за „активну підтримку пропозицій грузинської сторони з питань врегулювання конфлікту в Абхазії на січневій зустрічі голів держав СНД в Москві". Грузія оцінює ці зусилля як вияв доброї волі і розуміння проблеми, яка вже четвертий рік з важким тягарем для грузинського народу. Московська зустріч засвідчила, „що у моєї країни у Вашій особі є щирий друг і в найважчі хвилини ми можемо сподіватися на допомогу з боку Вашої дружньої держави", — пише Е. Шеварднадзе й обіцяє надавати таку ж підтримку Україні, якщо в цьому виникне потреба. Е. Шеварднадзе вважає, що пора „назавжди покінчити з будь-якими виявами агресивного сепататизму і міжнародного тероризму", щоб вступити у XXI століття вільними від вад, сліз і крови.

У посланні з Росії висловлено подяку керівництву України за підтримку під час вступу Російської Федерації до Ради Европи. Як сказано у пам'ятній записці до українського Уряду, „російська сторона сприймає це рішення як конструктивний крок з метою об'єднання Европи і недопущення проявів нових розмежувань, а також розглядає його як свідчення підтримки політики президента Російської Федерації та демократичних перетворень у Росії.

Росія висловила готовість до співпраці і взаємодії з Україною в питаннях діяльности Ради Европи.

На українську самобутність росіяни обіцяють не зазіхати

Київ (Р. Р.). — В понеділок, 26-го лютого, до української столиці на запрошення Верховної Ради України прибула парляментарна делеґація Росії, очолювана головою Державної думи Геннадієм Селезньовим.

Відвідини російськими парляментаристами України є відповідною візитою після того, як влітку 1994 року в Росії побували українські парляментаристи. У складі російської делеґації є представники найбільших фракцій Думи.

Гостей прийняв голова Верховної Ради України Олександер Мороз. Сторони обговорили питання поліпшення відносин між Україною і Росією, особливо „на рівні міжпарляментарних зв'язків". Переговори закінчилися створенням спільної групи і домовленням, що подібна група створиться і в Державній думі Росії.

Обговорено також питання безпеки і стабільности в Европі. Російська сторона підтримала ідею скликання міжнародної конференції з цих питань.

„Голос України" з 27-го лютого інформує, що керівник комуністичної фракції російського парляменту Геннадій Зюґанов ще в Москві перед виїздом до Києва сказав: „Якщо ми знайдемо підтримку серед лівих партій СНД, перемогу у президентських виборах нам забезпечено".

В Києві Ґ. Зюґанов підтвердив цю заяву словами, що товариш Симоненко ніколи не відмовить нам у підтримці", а що Зюґанов стане президентом Росії, то, за його словами, Росія не буде „зазіхати на українську самобутність і політичний суверенітет".

На статтю відповіли ґранатою

Лубни. — Біля садиби посадника міста Василя Коряка *підірвано бойову ґранату* у відповідь на його статтю „Діямантова рука і зігнуті спини", повідомила УНІАР. Вибухові передували телефонічні погрози на адресу автора.

У статті В. Коряк пише про багатобільйонові махінації в лубенському акціонерному товаристві „Агроторгсервіс" і причетність до них поіменно названих можновладців і не лише районного маштабу. Однак самого *посадника звинувачено у в*икористанні 50 млн. бюджетних фондів не за призначенням.

Більшість депутатів Міської Ради Лубен звернулися до Верховної Ради України з проханням дозволити їм провести сесію без голови Міської Ради, щоб вирішити, чи давати згоду на притягнення В. Коряка до кримінальної відповідальности.

МПА СНД корисна передусім Україні, вважає Ґ. Зюґанов

Київ (УНІАР). — Ґеннадій Зюґанов, визнавши питання про приєднання до Міжпарляментарної асамблеї СНД внутрішньою справою України, порадив українським депутатам приєднатися до МПА, бо, на його думку, участь в цій організації корисна передусім Україні.

Ґ. Зюґанов, лідер Комуністичної фракції російської Думи і один з претендентів на президента Росії, перебував в Києві у складі російської парляментарної делеґації, яка прибула 26-го лютого для налагодження міжпарляментарних зв'язків і підготови ґрунту для візити Боріса Єльцина в Україну.

„Україна для нас пріоритет з точки зору розвитку відносин у всіх напрямках, — сказав Ґ. Зюґанов, відповідаючи на запитання про можливість його перемоги у виборах і про можливі наслідки цього для України. — Ми не зазіхаємо на її суверенітет та незалежність, а сподіваємося на розвиток зв'язків у всіх напрямках. І такий розвиток ми проводили і проводитимемо далі".

Він поставив у приклад депутатам свою співпрацю з Петром Симоненком, лідером Комуністичної фракції Верховної Ради України. З ним Ґ. Зюґанов щомісяця проводить консультації з міжпартійних і міждепутатських зв'язків.

Ґ. Зюґанов не заперечив думки про те, що ця візита має на меті також встановлення тісніших зв'язків із лівими політичними силами, зокрема з партією Олександра Мороза. для підтримки лідера російських комуністів у майбутніх президентських виборах в Росії.

Російська делеґація висловила подив тим, що Президент України Леонід Кучма не зміг зустрітися з нею, оскільки він перебував на оздоровленні та відпочинку після візити до ЗСА.

Верховна Рада вирішує долю депутата В. Плоткіна

Київ (Р. Р.). — У понеділок, 26-го лютого, Президія Верховної Ради України розглянула безпрецедентне питання про позбавлення депутатських уповноважень Вадима Плоткіна, який представляв у парляменті Морську виборну округу Одеської области. Вирішено включити це питання до порядку дня сесії.

Як інформує газета „Кіевскіе Вѣдомості" з 27-го лютого, провина В. Плоткіна полягає перш за все в тому, що він кудись зник. Проте тягнеться за ним і ще дещо. Автор статті пригадав, що у 1994 році В. Плоткін умовив тодішнього Президента Леоніда Кравчука в необхідності створення фонду соціяльного захисту для допомоги інвалідам війни, старим і немічним самітнім людям. Плоткін виявився красномовним, а ідея приваблива і Президент підписав указ. На презентації фонду В. Плоткін палко обіцяв присвятити свої найкращі роки допомозі ветеранам війни і праці, інвалідам і дітям-сиротам, які у важкий перехідний період „не повинні залишитися наодинці" з мізерною пенсією. „Разом з Міністерством Соціяльного Захисту населення України, іншими відомствами ми підготуємо довготривалу програму, куди увійдуть і житлове будівництво, і допомога продуктами, одягом, передбачаються дотації до пенсії", — заявив тоді депутат В. Плоткін. Презентація була дуже вдалою і на рахунок фонду тільки в той день надійшло один 1,1 млн. дол.

Державні підприємства отримали пільги

Київ (Р. Р.). — Верховна Рада України 23-го лютого внесла зміни до закону про *порядок використання при*бутку державних підприємств, установ і організацій.

На період до 1-го січня 1997 року державні підприємства 10 відсотків балянсового прибутку, який у цьому разі звільнений від податку, мають скеровувати на поповнення власних оборотних грошей.

З цим не згідний заступник голови Комісії з питань фінансів і банкової діяльности О. Рябченко. За його словами, сьогодні *кожне підприєм-ство має* змогу спрямовувати ці гроші не лише на закупівлю сировини, матеріялів або комплектуючих частин, але і на виплату зарплатні. А прийняття цієї поправки означає зниження ставки податку на прибуток і ставить державні підприємства у нерівні умови з підприємствами інших форм власности.

(Закінчення на стор. 4)

Б. ДОЛ І С. ФОРБС ПЕРЕМОГЛИ

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Сенатор Роберт Дол з великим успіхом здобув перемогу в передвиборах у Північній та Південній Дакотах у вівторок 27-го лютого, а видавець-мільйонер Стів Форбс в Арізоні, залишаючи коментатора Патрика Б'юкенана позаду.

С. Форбс

Сен. Р. Дол, зовсім зрозуміло, радий своєю перемогою у згаданих двох стейтах, підтвердив перед своїми співробітниками, що „ Ми знову перемогли. Це добре почуття". Одначе з прогрою в Арізоні йому та його співробітникам прийдеться здорово попрацювати, щоб повернути собі статус передового кандидата.

С. Форбс здобувши ніким не передбачену перемогу в Арізоні, правильно підкреслив виступаючи перед своїми співпрацівниками, що „Тому тиждень по нас вже помістили некролог. Сьогодні може хай краще напишуть некролог по обумовлених політичних вченнях". Ця перемога додала сильного стимулу цілій передвиборчій кампанії С. Форбса.

П. Б'юкенан, якому таки не вдалося здійснити власні передсказання перемоги в Арізоні, дещо розчарований після тріюмфу в Ню Гемшир, подався до Південної Каролайни продовжувати свою кампанію, бо там у суботу, 2-го березня, відбуватимуться передвибори.

Ламар Александер, який подає свою кандидатуру як альтернативну у боротьбі між Долом і Б'юкенаном, здобув четверте місце в Арізоні та Південній Дакоті, а п'яте у Північній Дакоті.

В Арізоні С. Форбс здобув 34 відсотки голосів, Р. Дол 29 відсотків а П. Б'юкенан 27. У Північній Дакоті Р. Дол отримав 42 відсотки голосів, С. Форбс 20 відсотків, а П.Б'юкенан 18 відсотків. У Південній Дакоті Р. Дол одержав 45 відсотків голосів, П. Б'юкенан 29 відсотків і С. Форбс 13 відсотків.

Почався суд над Чон Ду Гваном

Сеуль, Південна Корея. — В південнокорейській столиці почався судовий процес над колишнім президентом країни Чон Ду Гваном, якого звинувачують у корупції і в одержанні хабарів від провідних промислових концернів на суму 218 блн. вонів (281 млн. дол.) під час перебування при владі у 1980-88 роках.

На попередніх переслуханнях Чон Ду Гван визнав, що на посту керівника держави дістав від підприємців 700 блн. вонів (900 млн. дол.), однак назвав ці суми не хабарями, а „політичними пожертвами".

У грудні минулого року Чон Ду Гвана заарештували, поставивши йому в провину організацію військового перевороту у 1979 році. Відтак на поверхню вийшла справа щодо хабарів, але суд багато разів відкладено у зв'язку з тим, що після місячної голодівки Чон Ду Гван лікувався у поліційному шпиталі.

Разом з експрезидентом на лаві підсудних сидять колишній керівник президентської охорони Ан Гюн Те, керівник податкової адміністрації Сун Ен Ук, дорадник в економічних питаннях Сак Он Іль, керівник бюра національної безпеки Ан Му Гюк і депутат парляменту Чун Го Ен.

Північнокорейські спостерігачі намагаються передбачити, чи відважиться Чон Ду Гван назвати імена політичних діячів, з якими він ділився грішми сі свого таємного фонду.

В. ЧОРНОВІЛ ПРОПОНУЄ СТВОРИТИ ТІНЬОВИЙ КАБІНЕТ

КИЇВ. — Тут на з'їзді об'єд-наних демократичних сил 24-го лютого виступив голова Народного Руху України В. Чорновіл. Він закликав усі центристські сили об'єднатися і створити коаліційний тіньовий уряд. Над структурою такого уряду вже працюють рухівці. „Час не жде, нам треба з'єднати зусилля, доки ліві сили в парляменті остаточно не розвалили його", — сказав Чорновіл.

Я. Арафат наказав заарештувати гамасівців

Єрусалим, Ізраїль. — Ізраїльський прем'єр-міністер Шімон Пераз у категоричній формі заявив, що коли палестинський лідер Ясір Арафат хоче залишитися в очах ізраїльтян надійним партнером у справі мирного вреґулювання, то він повинен розброїти бойовиків іслямського екстремістичного руху Гамас і заарештувати його активістів.

У відповідь Я. Арафат наказав палестинській службі безпеки заарештувати чільних членів організації Гамас на західньому березі Йордану і в смузі Ґази. Заарештовано 120 осіб, однак спостерігачі підкреслюють ту обставину, що серед затриманих гамасівців нема жодного члена „Ізведін аль-Кассем" — збройного крила руху Гамас, яке відповідальне за останні терористичні антижидівські акції.

Представники палестинської влади стверджують, що вибухи бомб в автобусі здійснили терористи-самогубці 19-річний Маджі Абу Вардех і 26-річний Ібраґім Саранех, вихідці з табору палестинських втікачів Аль-Фавар поблизу Геброну на західньому березі Йордану. Обидва були вдягнуті в уніформу ізраїльської армії і ховали бомби в зелених вояцьких мішках.

В Україні

ОБРАНО ЩЕ ОДНОГО ДЕПУТАТА

ВОЛИНЬ. — У Старовиживській виборчій дільниці ч. 72 Волинської области обрано до Верховної Ради України Петра Германчука, сьогоднішнього міністра Фінансів України. У 31-ій виборчій окрузі де вибори відбудуться 7-го квітня. На 31 місце висунуто 43 кандидати на народних депутатів України.

ПОЧАВСЯ ВІДЛЕТ УКРАЇНСЬКИХ ВОЯКІВ ДО АНҐОЛІ

КИЇВ. — 23-го лютого до Анґолі вилетіла оперативна група 901-ої окремої понтонно-мостової роти Збройних Сил України, яка братиме участь у Контрольній комісії ООН в цій країні. Дев'ять українських вояків готуватимуть там прийняття техніки та особового складу роти. Техніка і майно українського підрозділу відпливло до Анґолі 24-го лютого з Миколаївського порту на кораблі американської компанії „Ґлобал контейнер лайнс" „Кінаан мару". Особовий склад роти відлетить до Африки літаком Військово-повітряних сил України орієнтовно 10-го березня. Українські вояки нестимуть в Анґолі миротворчу місію у складі військ ООН.

ГІРНИКИ ПРАЦЮЮТЬ ПРОДУКТИВНІШЕ

КИЇВ. — Пресслужба Кабінету Міністрів повідомила, що після завершення страйку гірників з кожним днем галузь працює дедалі ритмічніше. На сьогодні середньодобовий видобуток вугілля досяг біля 240,000 тонн. Очікується, що квітневий видобуток вугілля в цілому в галузі сягне 6 млн. тонн — це майже стільки ж, як і в попередньому безстрайковому місяці.

ПОСАДНИК ПОПУЛЯРИЗУЄ КУРОРТ

МИРГОРОД. — Намагаючись привернути більшу увагу до міста-курорту, його посадник Василь Тренецький попросив надати йому можливість виступати в прямому етері на обласному радіо і телебаченні. В листі до генерального директора Полтавської телерадіомовної компанії Миколи Ляпаненка він пише, що хотів би сім-десять хвилин говорити на тему „Самоврядування: його фінансове та матеріяльне забезпечення". В. Тренецький також запропонував відкрити в Миргороді кореспондентські пункти обласного радіо і телебачення. Місто відоме своїми лікувальними мінеральними джерелами з хльориднонатрієвими водами, які використовують для пиття та купання.

УКРАЇНА МАЄ СТАБІЛІЗУЮЧИЙ ВПЛИВ НА БЕЗПЕКУ В СВІТІ

КИЇВ. — На тлі загального зменшення надання фінансової допомоги країнам світу з боку ЗСА, співпраця у цій царині з Україною свідчить про те, що Україна має стабілізуючий вплив на безпеку в світі, сказав на пресконференції перший заступник міністра закордонних справ України Антон Бутейко. За його словами, під час візити в ЗСА української делеґації на чолі з Президентом України Леонідом Кучмою вперше досягнуто домовлення про надання Україні кредитів середньотермінового характеру. Міжнародні фінансові організації з допомогою ЗСА опрацьовують плян кредитування України до 2000 року. „Це свідчить про те, що реформи в Україні йдуть і відбувається процес демократизації", — сказав А. Бутейко.

ТОННИ АРСЕНИКА ПОРЯД З ЦУКРОМ

ПОЛТАВА. — У місті Комсомольське на Полтавщині на продовольчому складі виявлено шість пачок, завантажених 4.5 тоннами металевого арсеника. І все це зберігалося поряд з мішками цукру і борошна. Власником арсеника виявився Торговий дім „Київська Русь". Державна адміністрація запевняє, що арсеник ніхто не чіпав і ніякої загрози для населення немає, однак в місті поширилися чутки, що багато громадян Комсомольського захворіли на невідому хворобу, що дуже нагадує астму.

РОЗПОДІЛ ФЛЬОТИ ПРИСКОРИВ ВИПУСК ОФІЦЕРІВ

СЕВАСТОПІЛЬ. — У Севастопільському Військово-Морському Інституті перенесено термін випуску молодих офіцерів з червня на квітень цього року. Таке рішення пояснюється необхідністю комплектування командної ланки екіпажів кораблів, які переходять до складу Військово-Морських Сил України в наслідок розподілу Чорноморської фльоти. Та обставина, що випуск відбудеться раніше, не викликає суттєвих змін у навчальному процесі. Скорочення програми відбудеться за рахунок змін у термінах військового стажування курсантів, підготови до захисту дипломних робіт.

ВПС РЕФОРМУЮТЬ СВОЇ НАВЧАЛЬНІ ЗАКЛАДИ

КИЇВ. — Харківський Летний Інститут і Київський Інститут Військово-Повітряних Сил України у цьому році будуть реформовані. Командування ВПС пояснює це проведенням системи військових навчальних закладів у відповідність з економічним станом країни і дійсними потребами Збройних Сил у фахівцях з авіяції. Тепер ці два заклади готують достатньо фахівців для ВПС та резерви з розрахунку як на мирний, так і на військовий час, а також авіяційних спеціялістів для армій Росії, Білорусі й Туркменістану. Командування ВПС вважає, що реформування не погіршить якости підготови авіяційних професіоналістів.

ПОЖЕЖА НА НАФТОВІЙ СВЕРДЛОВИНІ

ЧЕРНІГІВ. — На Маликівському нафтовому родовищі у Прилуцькому районі на Чернігівщині сталася пожежа. Іскра виникла під час розриву нафтопроводу, від чого загорівся сипутний ґаз. Висота полум'я сягала 30 метрів.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ БИЛЛ КЛІНТОН у понеділок, 26-го лютого, звернувся до Конґресу, щоб дозволив на 40 мілн дол. податкове полегшення для 20,000 американських військово-службовців, які виконують керовану НАТО мироносну службу на Балканах. У своєму зверненні до Конґресу Президент підкреслив, що такі полегші звичайно отримують військовики, які несуть службу у воєнних зонах. Пропоновані Президентом податкові пільги звільнять від оподаткування платні всіх американських військовослужбовців у Боснії, Хорватії та Македонії.

У НЕДІЛЮ, 25-ГО ЛЮТОГО, перед власним помешканням у Лос Анджелесі, пострілами вбито д-ра Гаінґ С. Нгора, лікаря з Камбоджі, який свої особисті переживання та переживання молодого перекладача Діт Прана геніяльно відобразив у голливудському фільмі „Поля смерти", за що опісля отримав нагороду Оскара. Останніми роками д-р Нгор більшу частину свого часу та грошей присвячував для того, щоб притягнути до відповідальности перед Міжнародним трибуналом Поль Пота і інших злочинців масових знищень людей у Камбоджі. Місцева поліція покищо не дає будь-яких звідомлень щодо часу, причини чи підозрілих у його вбивстві.

У СВІТІ

ЯПОНСЬКИЙ СУД постановив, що табуни диких гусей, які щороку перелітають до Японії зі Сибіру, не можна вважати юридичними позивачами. Річ у тому, що активісти місцевої Партії консерваціоністів від імені сибірських гусей порушили судову справу проти Масару Гашімото, губернатора провінції Ібаракі. Консерваціоністи вимагають, щоб губернатор виділив з каси провінції 214,290 дол. для захисту гусей. Пояснюючи свою відмову, суд покликався на прецедент, коли інші тварини вже не були визнані юридичними позивачами — на тій підставі, що вони не мають постійного місця мешкання.

КОМЕНТУЮЧИ НЕДАВНЮ візиту німецького канцлера Гельмута Коля до Росії, московська газета „Ізвєстія" пише: „Гельмут Коль постарався не зачепити самолюбства Боріса Єльцина. Обидва лідери зустрілися у Кремлі як вірні друзі і не приховували взаємних симпатій. Тим часом ситуація є аналогічною до того, що відбувалося між цими країнами напередодні відходу з політичної сцени Міхаїла Ґорбачова. Тоді також були обійми і поцілунки, хоч для кожного в Бонні було зрозуміло, що з „другом Міхаїлом " невдовзі доведеться попрощатися".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.
Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Круті стежки хворобливих амбіцій

Недавні пробні вибори в Ню Гемшир, які так вичерпно передавали усі засоби масової інформації, насувають багато міркувань та сумнівів, що є головним мотивом у цій виборчій кампанії кандидатів на президента ЗСА, якого будуть вибирати восени цього року.

Особливо це питання насувалося, слухаючи промови кандидатів та реакції на їхні слова їх прихильників чи ворогів. Справді, що може керувати такою плиткою пропагандою тих людей, що хотіли б стати на найвищому місці політичної драбини Америки на чергові чотири роки? І що може керувати тими, що це слухають і у висліді аплявдують, немов би почули не абиякі ревеляції та обіцянки? Чей же кожна людина, що має трохи глузду, здає собі справу з того, що всі ці палкі слова, всі обіцянки золотого періоду, що прийде невдовзі, — це тільки слова, які нагадують старе вишморгане убрання, яке хтось хоче надягнути на себе. І з того здають собі справу навіть діти, які трішки думають. Читаємо на цю тему в одній із статтей „Ню Йорк Таймсу", де аналізується саме вислід передвиборів у Ню Гемшир. Виявляється, що підлітки, які мають завдання слідити за кандидатами на президента і, за американським звичаєм, робити опити серед своїх однолітків на цю тему, стверджують холоднокровно, що всі ці тепер так популярні кандидати лише говорять на тему, що доброго вони будуть робити для Америки і які вони відповідні на цей пост. У висліді виявляється, що вже 14-літні діти, слухаючи такої хвальби, цинічно завважують, скільки фальшу є у всіх цих обіцянках та як хвороблива амбіція окремих осіб керує ними у всіх їхніх словах та вчинках. В наслідок того ніхто із тих молодих людей не висказує бажання бути колись політиком і кандидатом на президента ЗСА.

Саме ця хвороблива амбіція є поштовхом, але рівночасно і перешкодою для кандидатів тепер на президента держави, а коли розглянемося на всі сторони, то таку ж амбіцію завважуємо серед численних осіб, які бажають бути „важними" чи славними в публічному житті та мають в тому лише особисті причини. Тепер це виявляється у передвиборчій кампанії, іншим разом ідеться про становище в якійсь організації, в якомусь підприємстві чи про славу у театральному або спортовому світі. Чи тут тільки бажання слави, чи також бажання майна, яке звичайно іде в парі зі славою?

Важко це збагнути та точно проаналізувати, але, либонь, такі амбіції не є популярні серед теперішньої молоді, на що вказує саме проведене опитування, де тільки одна дівчина відповіла в радіо, що хотіла б в дорослому віці бути президентом.

А тут, як звичайно, насуваються порівняння з обставинами серед українців і бачимо, що в нас, як в американців, існує багато хворобливо амбітних осіб, які доконче, за всяку ціну, хочуть бути в перших рядах політичного чи суспільного життя, хочуть бути знаними і мати з того особисте вдоволення чи користь. Але в них, як тепер у цих американських політиків, є багато пустих обіцянок, або просто пустих декляративних слів, за якими не криється нічого. А ми слухаємо і притакуємо, або нишком критикуємо, аби ніхто не чув. Зате наше молоде покоління, здається, має вже цинізм своїх американських однолітків. Вони мають відкриті очі та вуха і добре відчувають увесь фальш та різницю між словами і ділами „батьків народу". Може тому так мало їх тепер хоче включатися у громадсько-політичне життя нашої спільноти?

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи"разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

„УТВЕРДЖУЮЧИ ДЕМОКРАТІЮ..."

(З промови Президента Л. Кучми у Вашінґтоні 21-го лютого після отримання нагороди Фрідом Гавз)

Перш за все, дозвольте щиро подякувати за надану можливість виступити перед поважною авдиторією.

Скажу відверто: одержувати нагороду, гадаю, приємно кожній людині, але приймати нагороду з такою символічною назвою, якою є „Премія Свободи", ініційована свого часу організацією Фрідом Гавз, є великою честю. Особливо, коли знаєш, що серед її лавреатів є такі визначні особистості сучасности, як Вінстон Черчіл, Двайт Айзенгавер, Линдон Джансон, Вацлав Гавел, Далай-лама.

Вручення мені як Президентові України цієї нагороди я сприймаю, насамперед, як вияв підтримки нашої держави, яка лише п'ятий рік живе в умовах незалежности і як визнання важливости її місця і ролі в европейському і міжнародному співтоваристві.

Для моїх співвітчизників слово „свобода" означає не тільки існування України як самостійної держави. Це також її поступова інтеґрація у найважливіші европейські та міжнародні структури, без чого неможливо досягти успіху у будівництві сучасної цивілізованої країни. Ми не дивимось на свободу як на можливість задовольнити свої інтереси за рахунок інших. Навпаки, ми вважаємо, що це також і обов'язок дотримуватись тих правил, за якими живе цивілізоване людство.

Сьогодні дійсно саме життя підтверджує думку відомого політолога, мого друга, якщо я можу так сказати, професора Збіґнєва Бжезінского, що відродження незалежної України стало однією з трьох найголовніших геополітичних подій другої половини XX століття.

При чому хочу наголосити якраз тут, у Фрідом Гавзі: здобуття Україною незалежности на відміну від деяких країн відбулося мирним шляхом, без силових зіткнень та небезпечних конфліктів. Україна переконливо демонструє свою відданість світовим ідеалам свободи і демократії. Вони — основа глибинних суспільних реформ.

Історичні особливості

Утверджуючи демократію як форму народовладдя, ми чітко усвідомлюємо особливості історичного моменту, який нині переживає українська нація. Розуміємо, що без її врахування наше прагнення до світової спільноти не може бути адекватно сприйнятим і розумілим.

Вихід із системної кризи, яка вразила українське суспільство та економіку і яка об'єктивно пов'язана із зміною основоположних засад нашого життя, багато в чому залежатиме від того, який політико-правний фундамент буде закладено у процес реформування. Залишки попередньої політичної системи, основу якої складала пірамідальна „однополюсна" структура влади, виступають сьогодні однією з головних перешкод на шляху здійснення соціяльних та економічних перетворень. Ми не можемо і не будемо миритися з таким станом речей, проте ліквідацію залишків старої системи волієво вести так, щоб уникнути загрозливого протистояння між різними політичними силами.

У цьому контексті очевидним є висновок: демократія не зводиться до тієї чи іншої економічної структури або форми політичного механізму. Велику ролю відіграє історична ментальність народу, усвідомлення ним свого місця і можливостей у сучасному світі.

З нашого боку було б недалекоглядно не використати у своїй практиці надбання демократичних традицій світової цивілізації. Адже не можна не погодитись з думкою Черчіля: „Багато форм правління, було випробувано в цьому грішному і скорботному світі. Ніхто не претендує, що демократія є довершеною і всемудрою. Насправді, можна сказати, що демократія є найгіршою з форм правління за вийнятком усіх тих інших форм, до яких вдавалися час від часу".

Зрозуміло, що демократію неможливо ввести революційним декретним шляхом, бо сліди від куль залишаються, як сказав З. Бжезінскі. Демократизація суспільства — тривалий і перманентний процес, який у своїх вищих формах вияву кристалізується спочатку в духовій та інтелектуальній елітах. Затим — стимулює зростання самосвідомости етносу з огляду на вищі надбання світової цивілізації, переоцінка власного культурного досвіду. Це і лише це й може допомогти в подоланні сліпої інерції історії.

Якщо вести мову про Україну, то для нас тепер актуальним є питання організації і посилення дієздатности влади як важливої суспільно-державної інституції. Така постанова питання диктується необхідністю подальшого відтворення життєдіяльности, інтеґрації суспільства насамперед через посилення організаційних зв'язків, поступовий перехід від минулого, з його авторитаризмом, до сьогодення з його передумовами формування максимально розвиненої особистости, створення їй можливостей самій вирішувати власну долю.

Проте перехідний період суспільства має свої особливості: воно ще недостатньо структуроване в економічному і соціяльному відношеннях, переобтяжене помітним соціяльним розшаруванням та різкими соціяльними розколами.

Тому чи не найважливішим для нас, поряд із здійсненням економічних трансформацій, є реформування органів державної влади. З укладенням влітку минулого року Конституційного договору між Президентом і Верховною Радою фактично розпочався процес серйозної перебудови системи державної влади. Тепер одним з найактуальніших питань нашого внутрішньополітичного життя є завершення розробки та прийняття нової конституції України. Цей документ має стати надійним ґарантом верховенства права і принципів демократії. Відповідно до нього майбутній державний устрій України ми бачимо у формі президентсько-парляментарної республіки...

Нова конституція

Прийняття нової конституції ми розглядаємо, насамперед, як остаточне подолання політичних та ідеологічних антагонізмів, відмова від конфронтаційного сценарію суспільного розвитку і прийняття загальних „правил гри" як нинішніми, так і майбутніми політиками. Отже, конституція виступає новим, фундаментальним за своїм значенням чинником стабільности суспільства, державної влади і політичної системи загалом.

Проєкт нової конституції заперечує можливість панування у системі влади лише однієї політичної сили, що в нашій ситуації ще небезпечно. Таким чином, суспільство отримає надійний захист від загрози повернення до авторитарної чи тоталітарної форм політичного управління. За умови подальшого утвердження і забезпечення необоротности демократичних перетворень...

У цій авдиторії хотів би відзначити: в Україні не пройшли непоміченими ті істотні зміни, які сталися протягом останніх років у політичному курсі ЗСА щодо нашої країни — від несприйняття її в якості незалежної держави до відчутної і серйозної підтримки політичного суверенітету, незалежности, територіяльної цілісности України.

У зв'язку з цим вважаю за необхідне скласти подяку відомим і пересічним американцям, які своєю позицією, науковою, громадською і суспільно-політичною діяльністю зробили вагомий внесок у справу визнання Америкою України в якості партнера, діялог з яким треба вести безпосередньо, а не через окремі, навіть й добре знані столиці.

Україна, у свою чергу, буде сприяти налагодженню конструктивного співробітництва в Европі, зокрема, взаєморозуміння між Росією та европейськими структурами. Це, на нашу думку, позитивно впливатиме на ввесь процес зміцнення безпеки і стабільности на континенті.

Проте останнім часом в російській політиці все відчутніше проступають тенденції до реінтеґрації пісдясовєтського простору. Інколи ми чуємо скарги на те, що Україна ніби лишилася єдиною з країн СНД, „яка не хоче інтеґруватися". У цьому зв'язку хотів би сказати одне: серед країн СНД не має відданішого прихильника взаємовигідної рівноправної економічної інтеґрації, ніж Україна.

Але, як кажуть в славному українському місті Одесі, є інтеґрація й інтеґрація. Мені інколи доводиться запитувати своїх російських друзів і колеґ — чим пояснити бажання країн Центральної Европи інтеґруватися в ЕС і НАТО, а не в Ташкентський договір та економічний союз СНД?

Тому, певно, питання полягає не в так званому „небажанні" України інтеґруватися. Прагнення ж в нас одне: бути відкритими тим справді перспективним, орієнтованим у майбутнє інтеґраційним процесам, які сьогодні відбуваються на европейському континенті і в найбільш широкому трансатлантичному просторі.

Проте, хотів би підкреслити, що інтеґраційні процеси та участь в них не повинні привести до послаблення нашого суверенітету. На нашу думку, розбудова нової европейської архітектури безпеки має охоплювати усі зацікавлені країни Евроатлантики і базуватися на вже існуючих міжнародних структурах та установах, так як ОБСЕ, ЕС, НАТО, ЗЕС, Рада Европи. Помітну ролю тут

(Закінчення на стор. 4)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Матеріяли про голод

У рубриці „В Україні" з 6-го лютого ц. р. („Свобода", ч. 24) поміщена цікава вістка з Житомира п. з. „В комп'ютері є твір українського письменника", в якій інформується про вперше введення книги українського письменника у світову комп'ютерну мережу „Інтернет".

Сьогодні наукова інформація українознавства також розходиться по світі електронічним способом через „Інтернет". Мільйони комп'ютерів знаходяться в цій мережі, всі електронічно сполучені так, що з одного до другого легко передавати тексти, листи, цілі книжки, графіки, навіть голос людини. Передачі здійснюються за мить і дуже дешевим коштом. Український Науковий Інститут Гарвардського Університету використовує цей засіб зв'язку ще з 1989 року, головно для електронічного листування з науковими установами України.

В цій системі зв'язку знаходяться цілі збірки інформаційних даних на різні теми і тому щораз більше науковців, студентів, працівників урядів, підприємств і приватних осіб з усіх континентів звертаються до „Інтернет" за потрібною їм інформацією. В цьому електронічному просторі є банк інформацій про Україну, який веде американська добродійна установа „Сейбр", львівська установа „Сейбр-Світло", засновником якого став Фонд Катедр Українознавства і Міжнародна асоціяція україністів. Організація „Сейбр" хіба найбільш відома з своєї новаторської програми розповсюдження західних наукових видань по Східній Европі і Евразії.

В „електронічному листку" „Сейбр", де збережені дані про Україну, знаходяться каталог видань Українського Гарварду, календар програми семінару українознавства Українського Народного Інституту і також українські книжки. Одна з перших, що появилась в „Інтернет" минулого літа, це книжка п. з. „В дев'ятому крузі" автора Олекси Воропая про жахіття штучно Москвою створеного голоду в Україні 1933 року. Це 60-сторінкове англомовне видання, передрук публікації з 1954 року із новим вступом д-ра Джеймса Мейса, стало одним із перших випусків Фонду Катедр Українознавства (появилось у 1983 році), що присвячене насвітлюванню мартирології України. Наклад цієї книжки про голод вже давно вичерпався, але сьогодні, завдяки стараннім Сейбера, її зможуть читати тисячі осіб електронічно. (Адреса української сторінки: URL: http: /world.std.com/~sabre/UKRAINE.html). Отже, видання про голод, які уфундувала наша громада, жертвуючи на проєкти Фонд Катедр Українознавства, є сьогодні актуальними і стимулюючими для дальшої дії, щоб свідомість і пам'ять про цей трагічний епізод історії нашого народу зафіксувати для прийдешніх поколінь.

Степан Хемич
Ню Йорк, Н.Й.

Євген Кременко-Іванків

Цеглина храму

Цеглина сіра на смітті, за містом,
Лежала в сопусі, де гниль і грязь...
Та в кожну ніч, хоч темно та імлисто,
До зоряних знімалася екстаз.

І мріяла про піраміди давні,
Майстерні твори з цегли, як вона;
Палати пишні і фортеці славні,
Майбутні дива, віщим знані снам.

І сталося: одного дня прохожий
Підняв її з брудного смітника,
Поніс туди, де храм здвигали Божий,
Собор, що копулами неба доторкав.

Вмуровано її у вигнуті аркади,
У золото ікон і велич мальовил,
Де янголів окрилені плеяди,
І співи Літургій, і пахощі кадил.

* * *

Пройшли віки... Блаженний мир любови
Спливав на неї в цій красі святій...
Аж раптом землетрус! Руїна... Цегла знову
За містом опинилась на смітті.

Та вже не цегла сіра чи гнила колода
В лахмітті дрянім, непотрібна річ
Лежить отут... бо знатного є роду;
Вона — цеглина храму і фрагмент [illegible].

Д-р Євген Федоренко

НЕОПАЛИМА КУПИНА

(Деякі думки з нагоди відвідин України)

III

Впровадження рідної мови у життя народу та держави — одна з найболючіших проблем української сучасности, котра досі не знаходить свого вирішення, бо державне керівництво та її апарат нехтують нею.

Навіть у найсміливіших фантазіях важко уявити американського парляментарія, що виступає в Конґресі чужою мовою, бо не знає й не прагне опанувати державну англійську. Ба навіть у звичайному муніципальному офісі, що обслуговує будь-яку етнічну групу населення, навряд чи знайдеться клерк, котрий, розмовляючи мовою іміґранта, не володіє водночас і насамперед англійською.

Америка — країна іміґрантів. Та чи не кожен її мешканець (винятки лише підкреслюють правило) прагне передусім опанувати англійську мову. Без цього не стати йому справжнім фахівцем у будь-якій галузі, поготів повноправним громадянином країни, що має право і спроможність голосувати, а отже й впливати на політичний та економічний розвиток країни, повною мірою користуватися її демократичними правами і свободами.

Тим часом в Україні „народні обранці", котрі вирішують долю країни, у Верховній Раді не стидаються користуватися іноземною мовою, не приховують свого зневажливого ставлення до „рідної говірки". Навіть більше — витрачають чимало зусиль, аби надати цій іноземній мові статусу державної.

До речі, це певною мірою справа формальна, бож в установах та банках, аптеках і поштових філіях, лікарнях і крамницях здебільшого звучить російська мова. Нею ж переважно ведеться документація, виголошуються промови. Навіть пашпорти, що відновлюються, дипломи та свідоцтва про закінчення вищого навчання закладу чи школи — двомовні.

Хлібом-сіллю зустріли проф. Євгена Федоренка (посередині) вчителі і учні Харківської середньої школи ч. 59. Справа — директор школи Олександра Шуба.

Державні мужі нехтують тисячолітньою істиною: „Першим було слово". Тож мимоволі пригадуються слова невмирущого Кобзаря з поезії „І мертвим, і живим...": „Якби ви вчились так, як треба, то й мудрість би була своя..."

І справді. Зневажання ідеології національної державности, нехтування почуттям національної гідности, недооцінювання важливости національного відродження сповільнюють, гальмують також економічне оздоровлення України. Адже ідеологія, політика та економіка взаємозв'язані, єдині, нерозривні.

Затяжна інфляція, спад виробництва — постійний біль і хронічна недуга української економіки „постперебудовчого" періоду. З 700 великих підприємств, що були здебільшого зорієнтовані на воєнне виробництво, працює — далеко не на повну потужність — щось більше ста. Тягар великих державних мілітаризованих підприємств, з їхньою застарілою технологією та зношеним устаткуванням значною мірою зумовлюють економічний застій.

Переорієнтувати ці монстри майже неможливо й нерентабельно закрити — залишити без роботи, тобто навіть без жебрацької платні, тисячі працюючих. Це ж стосується найбільших металюрґійних комбінатів, великої кількости вугільних шахт Донбасу.

Тим часом приватизація, роздержавлення йдуть надзвичайно повільними темпами, часто-густо набуваючи спотвореного вигляду. Існують якісь напівдержавні компанії, котрі через свою сумнівну державну приналежність користуються чималими кредитними чи податковими пільгами. Заробляючи великі гроші, вони, проте, примудрюються не сплачувати навіть боргів. Таким чином напівдержавність, що має означати фінансовий зв'язок з державою, залежність від неї, насамперед є проявом та наслідком корупції таки державних чиновників.

Звичайно, поки не випростається, не стане на міцні ноги оновлена промисловість, українська економіка могла б існувати за рахунок експорту цукру, олії та інших традиційних продуктів виробництва. Але на заваді стають низька технологічна культура, відсутність сучасного устаткування. В результаті собівартість продукції в 5-6 разів вища, а загальний її обсяг в 5-6 разів нижчий, ніж у Західній Европі. Тож Україна змушена продавати на Захід неперероблену сировину, скажімо, соняшник замість олії, втрачаючи при цьому чималі кошти та конче потрібні за умов зростаючого безробіття робочі місця.

(Продовження буде)

ANNUAL STATEMENT OF UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC. 1995

ADMITTED ASSETS:

Bonds	$	45,503,148
Common stocks		1,425,581
Mortage loans on real estate		7,350,731
Certificate loans and liens		668,450
Cash on hand and on deposit		1,205,727
Short-term investments		2,793,925
Loan to UNURC		12,774,729
Loan to UNA D. Halychyn		104,551
Electronic data processing equipment		361,705
Life insurance premiums uncollected		146,114
Accident and health premiums due		3,543
Investment income due and accrued		1,028,664
TOTAL ASSETS:	$	73,366,868

LIABILITIES, SPECIAL RESERVES AND UNASSIGNED FUNDS

Aggregate reserve for life certificates and contracts	$	49,798,768
Aggregate reserve for accident and health certificates		31,667
Supplementary contracts without life contingencies		223,271
Certificate and contract claims:		
Life		797,111
Accident and health		0
Refund accumulations		466,980
Provision for refunds payable in following calendar year:		
estimated amounts:		
Apportioned for payment to December 31, 1995		300,000
Premiums and annuity considerations received in advance		152,005
Interest maintenance reserve		424,052
Commissions to fieldworkers due or accrued		23,022
General expenses due or accrued		118,660
Taxes, licenses and fees due or accrued		110,086
Unearned investment income		363
Amounts witheld or retained by Society as agent or trustee		-1
Net adjustment in assets and liabilities due to foreign exchange rates		3,990,620
Liability for benefits for employees and fieldworkers if not included above		3,069
Asset securities valuation reserve		955,092
Reserve for unpresented checks		295,888
Orphan's fund liability		195,013
Printing plant expenses due and unpaid		54,223
Unexpired subscriptions to Official Publication		395,741
Deficit net worth of subsidiary		6,214,565
Rebirth Fund Liability		-10,747
Heritage Defense Fund Liability		508
Reserve for convention expenses		162,000
TOTAL liabilities		64,701,956
Unassigned funds		8,664,912
TOTAL	$	73,366,868

GENERAL EXPENSES INSURANCE

		Life	Accident and Health	Investment	Fraternal		Total
Rent	$	35,506				$	35,506
Salaries and wages		686,106	52,777	105,555	211,110		1,055,548
Insured benefit plans for employees		103,647	7,973	15,946	31,891		159,457
Legal fees and expenses		3,845					3,845
Medical examination fees		7,540					7,540
Fees of public accountants and consulting actuaries		129,732					129,732
Traveling expenses		38,773			38,773		77,546
Advertising		29,306			29,306		58,612
Postage, express, telegraph and telephone		63,403			63,403		126,806
Printing and stationery		23,414			23,414		46,828
Cost or depreciation of furniture and equipment		186,386					186,386
Rental of equipment		78,019					78,019
Lodge Supplies					103		103
Books and periodicals		1,892			1,892		3,785
Bureau and association dues					4,283		4,283
Insurance, except on real estate		58,197					58,197
Collection and bank service charges		13,748		18,107			31,855
Sundry general expenses		37,983					37,983
Field conferences other than local meetings					20,678		20,678
Official publication					542,884		542,884
Expense of Supreme Lodge Meetings					61,119		61,119
Real estate expenses				1,055,897	351,966		1,407,863
Investment expenses not included elsewhere				11,480			11,480
Donation, Scholarships, Etc.					197,069		197,069
Convention Expenses					-4,292		-4,292
Washington Office Expense					149,723		149,723
Professional fees		91,758					91,758
Youth Sports Activities					1,452		1,452
General Expense Incurred	$	**1,589,257**	**60,750**	**1,206,984**	**1,724,773**	$	**4,581,764**
General expenses unpaid December 31, previous year		79,518	1,863	9,406	100,635		191,422
General expenses unpaid December 31, current year		37,510	0	4,498	76,652		118,660
General expenses paid during year	$	**1,631,265**	**62,613**	**1,211,892**	**1,748,756**	$	**4,654,526**

TAXES, LICENSES AND FEES INSURANCE

		Life	Accident and Health	Investment	Fraternal		Total
State insurance department licenses and fees	$	47,070					47,070
Other state taxes, including for employee benefits		42,303	3,254	6,508	13,016		65,082
U.S. Social Security taxes		44,430	3,418	6,835	13,671		68,353
All other taxes		4,871		17,869			22,740
Taxes, Licenses and Fees Incurred	$	**138,674**	**6,672**	**31,212**	**26,687**	$	**203,245**
Taxes, licenses and fees unpaid December 31, previous year		74,212					74,212
Taxes, licenses and fees unpaid December 31, current year		107,477	373	746	1,491		110,086
Taxes, licenses and fees paid during year	$	**105,410**	**6,299**	**30,467**	**25,196**	$	**167,371**

REFUNDS TO MEMBERS

Applied to provide paid-up additions	$	42,211
Left on deposit with the society		31,242
Paid in cash		430,420
Total	$	**503,873**
Provision for refunds payable in following calendar year		300,000
Previous year payable		650,000
TOTAL REFUND TO MEMBERS	$	**503,873**

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
Valuation Exhibit-December 31,1995

Total admitted assets	$	73,366,868
LIABILITIES AND UNASSIGNED FUNDS		
Reseve for life certificate	$	49,798,768
Reserve for ADD certificate		31,667
Claim & accrued liabilities		14,871,521
Total liabilities	$	64,701,956
Margin of safety to certificate holders		8,664,912
TOTAL	$	73,366,868

The ratio of admitted assets to total liabilities at December 31, 1995 was	**113.4%**
The ratio of interest earned on all funds during the year 1995 was	**7.0%**

(Signed by)
GEORGE SCHAUMANN, MAAA
CPS ACTUARIES
(Consulting Actuaries)

ULANA M. DIACHUK
President

ALEXANDER G. BLAHITKA
Treasurer

У Чикаґо відзначили Січневі роковини

З кожним роком час щораз далі віддаляє нас від світлих дат 22-го січня 1918 та 1919 років. І хоч за мірилом часу ми віддаляємося від тих дат, то, одначе, їх не забуваємо. Навіть сьогодні, після проголошення акту 24-го серпня 1991 року, Україна стала самостійною, то в нашому політичному мисленні ми не перестаємо думати про події 22-го січня 1918 та 1919 років, бо той період, який в нашій історії дістав назву Визвольних Змагань, став началом для всіх самостійницьких та державницьких дій українського народу, що мали місце після нього.

В січні українська чикаґська громада рік-річно відзначала у різних формах дати 22-го січня 1918 і 1919 років. Цього року відзначення відбулося у неділю, 21-го січня, в залі школи св. о. Миколая, і складалося із двох частин: святочного концерту та бенефісу.

Святочну програму свята відкрив інж. Орест Бараник, голова Іллинойського Відділу УККА. Після нього виступив консул Юрій Лазарєв, який привітав зі святом всіх присутніх від Ґенерального Консульства України у Чикаґо, згадуючи, що відзначення січневих дат також відбувається в Україні.

Відтак звучали деклямації у виконанні Андрійка Федащин та Остапа Климчака. Наступною точкою програми був виступ Музичного Ансамблю „Джерела“ під мистецьким керівництвом Володимира Коцюруби. Солісти ансамблю, Наталія і Богдан Кісілі, виконали в'язанку стрілецьких пісень, народну пісню „Там, під Львівським Замком“, та пісню УПА „Повіяв вітер степовий“. Цей вступний сеґмент святочної програми закінчився деклямацією „Сон“ Павла Тичини у виконанні юнака Назара Скрупського.

Святочну доповідь на святі виголосив мґр Борис Потапенко, голова Відділу УККА в Дітройті. Доповідач змалював історичне тло українського народу до періоду Визвольних Змагань. Це був період поневолення України царською Росією. Доповідач потрудився вглибитися в цей період, наводячи приклади, як царська Росія намагалася придусити і знищити все, що було українським. Доповідач зацитував понад десяток різних указів та заборон, що були видані царською владою, спрямовані своїм вістрям на елімінацію української мови, на припинення друку українських книжок та часописів, на заборону вживання української мови у вищих школах, тощо. В заключенні доповідач сказав, що проголошування окремих універсалів було доказом, що царська Росія своєї мети не осягнула. Український народ пробудився, в нього назріла національна свідомість, розбудження якої започаткував наш великий поет Тарас Шевченко. А вже Четвертим Універсалом український народ відкинув концепцію федералізму з Росією, вибираючи шлях бути власним господарем на своїй землі.

Після святочної доповіді Івасик Кавчак виконав деклямацію „Рідна хата“ Ганни Черінь.

У Чикаґо вже стало традицією під час січневих святкувань державности нагороджувати грамотами заслужених в українській громаді громадян. Нагороди заслужених громадян цього року одержали: інж. Лев Боднар, Теодор Григоряк та Теодор Мельник. Презентацію грамот перевів інж. Бараник, вимінюючи заслуги реципіянтів в чикаґській громаді.

Програма свята продовжилася деклямацією „Не забувай“ Богдана Лепкого у виконанні Андрійка Ольхового. На закінчення святочної програми поновно виступив ансамбль „Джерела“, який цим разом виконав стрілецьку пісню „Дівчино кохана“, „Червоні грона горобини“, муз. П. Дворського, „Як з Бережан до кадри“, муз. Р. Купчинського, та „Горнусь до тебе, Укра-їно“, муз. Дворського.

Другою частиною програми святкувань був бенефіс, який розпочався перекускою. Бенефіс включав виграші, метою яких було зібрання фондів на видання збірки есеїв про події минулої і сучасної визвольної боротьби українського народу.

Лук-а

У пам'ять полк. Ю. Загороднього

Нелегке завдання історичної науки в Україні зібрати, об'єктивно висвітлити невимовно важку боротьбу українського народу за рідну землю, за її державність. Важливо при цьому нічого не обминути, нікого не забути.

26-го січня 1996 р. виповнилося 30 років від дня смерти полковника Армії Української Народної Республіки Юрія Загороднього, його життєва діяльність воїна-громадянина гідні подиву.

Він родом з Гайсинського району Вінницької области. До революції 1917 року отримав офіцерське звання вищої ранґи. Події революції 1917 року зустрів однозначно як можливість вибороти незалежність України. Він був учасником і свідком важливих подій — напруженої важкої боротьби за самостійну державу.

Полк. Ю. Загородній воював в рядах III Залізної Дивізії під командуванням генерала О. Удовиченка, був командиром III кінного полку ім. Гетьмана І. Мазепи, був учасником Першого Зимового походу. Багато сил, енерґії, як кадровий офіцер, приділяв формуванню командного складу Армії Української Народної Республіки.

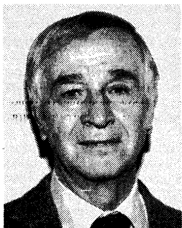
Воєнні лихоліття, незгоди, знищення большевиками цілої родини і майна, труднощі в численних переїздах, походах, ніколи, ніщо не відволікало невтомну діяльність полк. Ю. Загороднього для української справи. Переїхавши до ЗСА, він безупинно працював для Української Церкви, для підтримки важливих українських осередків в Европі і в ЗСА, Уряду Української Народної Республіки в екзилі. Високо цінив працю своїх побратимів, таких величних людей як Митрополит Іоан Теодорович, як письменник І. Багряний. Мав підтримку, розуміння свого покликання дружини Ольги і сина Олега.

Життєва діяльність таких людей, як полк. Ю. Загороднього — це пам'ятна важлива сторінка історії боротьби українського народу за свою батьківщину.

С.

У світлу пам'ять Е. Басюка

22-го листопада 1995 року відійшов від нас у вічність заслужений культурний і церковний діяч в Чикаґо св. п. мґр Еміліян Басюк. Смерть його наступила по довгій і важкій недузі на 80-му році життя.

Св. п. Е. Басюк

Народився він 11-го березня 1915 року в Печеніжині, Коломийського повіту в Україні, в родині судового службовця Василя і Харитини (Кухта) Басюків. Виростав і вчився в селі Нивиці, а потім ходив до гімназії в Радехові, де в 1934 році склав іспит зрілости.

На бажання Єпископа Василя Ладики виїхав до Риму на богословські студії. Там проживав і вчився в Українській Колеґії св. Йосафата на Джяніколя. Закінчивши богословські студії в 1942 році вступив до італійського війська та був перекладчиком в ранзі підпоручника на східньому фронті.

По році повернувся до Італії, замешкав у Перуджія, де слухав викладів у Королівському університеті для чужинців. З приходом альянтів до Італії працював як перекладач при військовій адміністрації у Перуджія.

В 1947 році виеміґрував до Арґентини, де замешкав і працював в Буенос Айрес. В березні 1958 року переселився до Америки і замешкав у Клівленді, де закінчив школу бібліотекарства при Вестерн Різерв університеті та здобув ступінь маґістра б бібліотечних наук.

В 1961 році поселився він на постійно в Чикаґо та працював медичним бібліотекарем при Лойола університеті. Тамже одружився 1962 році з Ліною Микулою.

У Чикаґо, крім своєї професійної праці в університеті, мґр Басюк був дуже активний в українському церковному і громадському житті. Він належав до Українського Національного Музею, де був зразу бібліотекарем і секретарем, а згодом директором і президентом музею. Останньо був співорганізатором нового музею та його екзекутивним директором. Крім цього був архіварем філії Українського Католицького Університету та членом Осередку НТШ в Чикаґо.

Активно співпрацював із редакцією Енциклопедії Української Діяспори, працюючи в бібліотеці та архіві. Від самих початків був членом Товариства Українських Бібліотекарів в Америці (ТУБА), де був довголітнім секретарем і касиром. Він також був активним членом Товариства Надбужанців та співредактором трьох мемуарних видань.

На церковному полі мґр Еміліян Басюк був активним членом і радним парафії свв. Володимира і Ольги, членом Братства св. Андрія та головою Союзу Українських Католицьких Братств і Сестрицтв Америки, як теж УНСоюзу.

Вдячна парафія свв. Володимира і Ольги та дружина і родина справила йому величавий похорон. Похоронні відправи очолив о. крилошанин Іван Кротець в асисті о. Мирона Панчука і о. Михайла Кузьми. Після Панахиди у похоронному заведенні Музики попрощали покійного інж. Олеґ Караван від Парафіяльної ради, інж. Степан Ґоляш від Братства св. Андрія, д-р Павло Пундій від Осередку НТШ та д-р Юрій Грицеляк від Українського Національного Музею.

Після похоронних відправ у соборі свв. Володимира і Ольги відбулася поминальна тризна, під час якої о. Кротець дуже тепло згадав про тісну співпрацю з покійним, коли він очолював Парафіяльну раду. Крім цього проф. Василь Маркусь згадав про його поміч у виданні Енциклопедії Української Діяспори, а Орися Гарасовська про тісну співпрацю в Парафіяльній раді. На кінці мґр Орест Казанівський висловив усім щиру подяку від родини.

На другий день тіло покійного відтранспортовано до Вашінґтону, де воно спочило в українському мавзолею при католицькій церкві. Останні відправи при запечатанні гробу у Вашінґтоні провів о. Тарас Лончина.

Д-р Павло Пундій

Ярмарок педагогічних ідей був успішним

Хмельницький (Р.Р.) — Тут відбувся обласний ярмарок освітянських ідей, організатори якого мали на меті продемонструвати нові підходи і можливості педагогів.

За числом нових оригінальних ідей відзнаилися Хмельницький, Чемеровецький та Кам'янець-Подільський райони. Але багато цікавого представили всі учасники ярмарку. Найбільшим попитом користуваллися матеріяли дошкільного виховання та молодшого шкільного. Наприклад, лекції з логіки і гармонії, з розвитку інтелекту, дедактичний посібник „Учись читати“ багато інших.

За словами керівника обласного управління освіти В. Войтенка, цей незвичайний освітянський захід має стати постіно діючим, що допоможе поліпшувати виховний процес.

Кожний педагог, який хоче перейняти нові цікаві ідеї чи ознайомитися із системою праці ліцею, гімназії, школи, має змогу укласти угоду, заплатити і приїхати за домовленням для обміну досвідом. В такий спосіб і педагогічна творчість нарешті буде оцінена належним чином.

Від імени Української Федеральної Кооперативної Каси „Самопоміч“ в Чикаґо

ділимося болючою вісткою з нашими членами, українською громадою, кооператорами та приятелями кооперативного руху, що ранком 15-го лютого 1996 р. відійшов у вічність наш довголітній президент

СЛ. П.

РОМАН МИЦИК

ПАНАХИДА відбулася в п'ятницю 16-го лютого 1996 р. у похоронному заведенні Петра Капи, а

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ — в катедральному храмі св. о. Миколая, в суботу 17-го лютого 1996 р.

Болем опечаленій родині складаємо глибокі співчуття.

Вічна йому пам'ять!

ДИРЕКЦІЯ і ПРАЦІВНИКИ

КОМУНІСТИЧНІ КЕРІВНИКИ Китаю заборонили дітям 91-річного „архітекта китайських рефрм“ Денґ Шіяопінґа повідомляти закордонних журналістів про стан його здоров'я. Офіційно дозволено лише одну форму відповіді: „Для свого похилого віку Денґ Шіяопінґ є здоровий“. Дотепер його діти вільно висловлювалися на цю тему. У листопаді минулого року молодша дочка Денґа, Шіяо Жун, сказала в розмові з журналістами, що її батько, завзятий гравець у бридж, „сам вже не грає, лише дає поради внукам“. Жун додала, що Денґ також відмовився від щоденної чарки міцної пахучої горілки „Маотай“, але за обідом випиває „декілька чарок жовтого шіяосінського вина“. Проте гонгконґзька преса пише, що Денґ почуває себе не дуже добре і коли ходить, то його мусять тримати попід руки дві медичні сестри.

Створім дивізійні виставки по музеях України

Від 28-го квітня 1943 року, дня проголошення формування Дивізії „Галичина“, минуло більш, як півстоліття. Колишні молоді юнаки-добровольці-дивізійники, що перейшли цей шлях до сьогодні це сивого-лові, старші віком громадя-ни. Вже не багато зерен піс-ку залишилося кожному з нас в його годинику життя. Погляньмо на шлях, яким ми пройшли, і перевіримо що ми зробили: можемо бути горді зі спадщини, яку залишаємо по собі для історії, для молодших поколінь.

*Ми відновили військову традицію збройної боротьби за визволення України, яку перебрали від Українських Січових Стрільців.

*Ми створили братство і в ньому продовжували українські військові традиції, посвятили прапори і відзнаки, відзначували історичні дати апелями і святкуваннями, активно включилися в громадське життя української зорганізованої спільноти.

*Ми опікуємося інвалідами, вдовами і сиротами, упорядковуємо вояцькі могили і прикрашуємо їх тривкими пам'ятниками.

*Ми від 1950 року безперебійно провадимо видавничу діяльність — спершу формі дивізійного журналу „Вісті“, а згодом „Вісті Комбатанта“. Ми видали ряд книжок: історію Дивізії, спомини й інші. Крайові управи і станиці братства часто відзначають вагомі річниці однодніівками й ювілейними збірниками.

*В самостійній Україні ми помогли побратимам з Галицького Братства спорядити військовий цвинтар та почати розшуки, розкопки та перепохоронення тлінних останків вояків Дивізії, що згинули на брідських полях.

*Ми допомагаємо, в міру наших сил і спроможностей, зміцнити і закріпити державне життя молодої України.

Однак, поки відійдемо туди, де немає ні болю, ні печалі, ми повинні завершити нашу працю і виконати ще кілька завдань, одним з найважніших це:

*Подбати про сталі дивізійні виставки по музеях України — у Львові, Києві й інших містах і містечках нашої держави, щоби залишити тривалу пам'ятку про нашу участь у Визвольних змаганнях за волю України.

В листі Управління культури Львівської обласної державної Адміністрації до Крайової Управи Братства в ЗСА з 25-го жовтня 1995 читаємо, що Львівський Історичний Музей, Львів, пл. Ринок 6, підготовляє виставку, яка має відтворити діяпазон часу від доби Галицько-Волинського князівства до проголошення незалежности України. Одним із розділів майбутньої виставки має бути „Українська визвольна боротьба періоду Другої світової війни“. В цьому розділі, поряд з темами як УССтрільці, УГА, Армія УНР, Карпатська Січ, діяльність ОУН на початку Другої світової війни, формування та дії УПА та іншими, буде відтворена історія Дивізії „Галичина“ —1 УД УНА та братства. Термін відкриття першої залі музею — кінець 1997 року.

Всі ми, дивізійники, повинні доложити зусиль і подбати про те, щоби історія Дивізії „Галичина“ — 1 УД УНА і братства була гідно і вірно представлена в рамках плянованої виставки. Крайова управа братства в ЗСА почала акцію збирання історико-архівних матеріялів. Вона координує її дію з Головною Управою, Крайовою Управою Канади, і звернулася з закликом до ОбВУ в Англії та КУ Австралії, Арґентини, Німеччини і Галицького Братства долучитися до цієї акції.

Віримо, що наше членство і їх родини в З СА та всі побратими-дивізійники по цілому світі активно піддержуть наш почин і матеріялами і пожертвами.

Крайова управа Братства
кол. вояків 1-ої УД УНА в ЗСА

Миколі Мушинці сповнилося 60 років

Науковий та культурний світ української людности Пряшівщини на Словаччині пережив у суботу зворушливі й урочисті моменти. Один з найвидатніших науковців русинів-українців Пряшівщини, Микола Мушинка, святкував 60-ліття! Та не тільки на Пряшівщині гідно оцінили наукову та громадську діяльність доцента філософського університету ім. Шафарика у Пряшеві та професора УВУ у Мюнхені. Його наукову працю гідно відзначено і у Львові, Києві та Харкові, куди запросили науковця з дружиною, щоб висловити перед науковим світом признання.

Д-р Микола Мушинка

На рахунку М. Мушинки 36 самостійних публікацій (книг, збірників, брошур) та майже 1,300 наукових та популярних статтей. Поле його наукової діяльности величезне, але центром його наукових досліджень залишається фолкльористика. До найвідоміших його наукових праць належать: „Володимир Гнатюк“ (Париж, 1987), „Фолкльор русинів Войводини“ (Новий Сад, 1988), „Народна культура південних лемків“ (Ню Йорк, 1988), „Академік Станіслав Дністрянський“ (Київ,1992), „Стоїть липка в полі“ (Збірка лемківських пісень, Едмонтон, 1992), „Рицар свободи“ (життя і творчість І. Клочурака, Ужгород, 1995), „Володимир Січинський та русини-українці Східної Словаччини“ (Пряшів, 1995) та багато інших, відомих читачам ЗСА, Канади, Франції, Німеччини, Чехії, Польщі, колишньої Югославії та, звичайно, Словаччини й України.

Не все так гладко проходило в житті М. Мушинки, як воно виглядає. Народився він 20-го лютого 1936 року у Курові, Бардіївського району, Східна Словаччина. Після закінчення української одинадцятирічної середньої школи у Пряшеві студіював у Празі, де відвідував лекції відомого проф. Карлового університету Івана Панькевича. З 1960 року М. Мушинка почав працювати в Кабінеті народної словесности (пізніше Дослідний кабінет українїстики) на Філософському ф-ті у Пряшеві. 1967 року молодий науковець успішно захистив кандидатську дисертацію „Володимир Гнатюк і Закарпаття“, а рік пізніше здобув звання доктора філософії. Розгорнути наукову діяльність перешкодили М. Мушинці сумнозвісні події у Чехо-Словаччині 1968 року. Через свою активну наукову діяльність і стосунки з Україною він втратив працю й опинився на вулиці. Щоб пережити і вижити, М. Мушинка опинився у колгоспі села Кружльова, де працював пастухом великої рогатої худоби. Пізніше йому вдалося знайти працю в одній з котелень міста Пряшева, що йому дозволило бути разом з родиною та користатися бібліотекою. Майже 20 років довелося М. Мушинці працювати поза університетом, коли його регабілітували і відновили на колишньому місці праці.

Активним був і залишився М. Мушинка в суспільно-громадському житті. Він був членом Президії Ради Союзу Русинів-Українців Чехо-Словаччини, членом Ради для національних етнічних груп при уряді Словацької Республіки, брав активну участь у проведенні фестивалів пісні і танцю української людности Східньої Словаччини у Свиднику, є головою НТШ у Словаччині та Словацької Ассоціяції Україністів.

Читачам „Свободи“ М. Мушинка відомий з його численних статтей публікованих на сторінках газети. Отож, многая і благая літа, дорогий Миколо, на шляху до наступних 60 років!

Й. Сірка

„Утверджуючи...

(Закінчення зі стор. 2)

можуть відігравати РПАС і програма „Партнерство для миру", а також европейські субреґіональні організації. Головне ж завдання у цій справі полягає в тому, щоб, одночасно з пристосуванням цих установ до сучасних реалій і вимог, істотно піднести їх ефективність, знайти справжні механізми взаємодії, раціонального розподілу функцій між ними.

Успішне виконання такої складної праці можливе лише за умов зміни концептуальних підходів до завдань і діяльности насамперед військово-політичних структур. Я маю на увазі переоцінки концепції колективної оборони у напрямку загальноприйнятої концепції колективної безпеки. Це могло б зняти цілий ряд проблем щодо форм участи у розбудові нової архітектури европейської безпеки для таких країн як, зокрема, Україна, яка проголосила свій невтральний позабльоковий статус. Іншої якости набув би у цьому контексті й процес можливого поширення НАТО.

Разом з тим було б спрощенням обмежувати процес розбудови загальноевропейської безпеки лише її військовими аспектами. Сьогодні поняттям „безпека" охоплюються не тільки і не стільки військові чинники. Я переконаний, що пріоритетом тут має бути саме економічний вимір, а також поширення єдиного демократичного простору. Ми гостро відчули це в Україні. Економічна криза неґативно позначилася на всіх сферах життя нашого суспільства. Від подолання її наслідків безпосередньо залежить наша безпека і стабільність в реґіоні. Тому ми так наполегливо працюємо над здійсненням програми радикальних економічних реформ.

Европейська інтеґрація

Цим зумовлений і наш незмінний інтерес до ініціятив, що стосуються европейської економічної інтеґрації.

Стратегічною метою цього процесу для України є входження до Европейського союзу. Ми чудово розуміємо, що це питання не сьогоднішнього дня, але перші кроки вже зроблено. Україна бачить своє майбутнє в европейському економічному просторі. Хотілося б лише, щоб була більш глибоко осмислена важливість взаємности та взаємовигідности цього процесу для Европи та світу загалом.

І може не стільки Україна повинна наздоганяти Европейський союз, скільки Европа повинна йти назустріч Україні.

Ми послідовно розширюємо також співробітництво на реґіональному і субреґіональному рівнях через входження до центральноевропейських структур, вважаючи їх важливим проміжним етапом реінтеґрації України в об'єднану Европу в майбутньому.

На порядку денному — поширення участи в діяльності асоціяції Чорноморського економічного співробітництва, створення передумов для майбутнього приєднання України до Асоціяції вільної торгівлі країн Центральної Европи та вступ до не менш перспективного субреґіонального утворення — Центральноевропейської ініціятиви. Ми також почали плідно співпрацювати з Північною радою та Радою країн Балтійського моря...

Розмірковуючи щодо ролі і місця України, її важливости для розбудови нової Европи, поглиблення демократичного процесу як в нашій країні, так і в реґіоні в цілому, на завершення хочу висловити тверду оптимістичну прогнозу.

Підстави для нього дають, поперше, унікальна ментальність та історичний досвід нашого народу, на чільному місці якого, починаючи з середніх віків, були демократичні засади організації життя, вільне господарювання, великий прошарок власників, високий рівень освіти та культури. Взяти хоча б козацьку республіку, багато рис і традицій якої були засвоєні у суспільно-політичній дійсності людської спільноти наступних часів. Подруге, те, що Україна послідовно долає всі труднощі і негаразди сьогодення. Коріння демократії, свободи і відкритого суспільства, які проникли у його глибинні пласти, вирвати вже неможливо. Історія дала нашому народові шанс увійти до спільного европейського дому вільних демократичних націй, стати складовою частиною загальноевропейського і світового процесу, поширеного простору демократії і свободи.

Ми скористаємося ним і станемо в ряд передових демократій світу. Це буде перемога для всіх. То ж давайте боротися за неї спільно.

Верховна...

(Закінчення зі стор. 1)

Згодом виявилося, що в Міністерстві Соціяльного Захисту В. Плоткіна ніколи ніхто й не бачив, а пізніше він і зовсім зник. За непідтвердженими даними, на працю він прислав довідку з Ню Йорку за підписом лікаря Поліни Райберґ, що він перебуває в Брукліні на лікуванні, а мешкає в сина.